

در بیانیه ای رسمی اعلام شد؛

هشدار جمعیت اعتلای نهادهای مردمی درباره محدودیت حجاب در مدارس جمهوری آذربایجان

جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای، ضمن محکومیت محدودسازی حق حجاب و نفی باورهای دینی دانش‌آموزان در جمهوری آذربایجان، تأکید کرد: هیچ دختری نباید میان برخورداری از آموزش و حفظ هویت دینی خود مجبور به انتخاب شود.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی اعتلای نهادهای مردمی، جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای، ضمن محکومیت محدودسازی حق حجاب و نفی باورهای دینی دانش‌آموزان در جمهوری آذربایجان، تأکید کرد: هیچ دختری نباید میان برخورداری از آموزش و حفظ هویت دینی خود مجبور به انتخاب شود.

در این بیانیه که با استناد به آیه ۵۹ سوره احزاب آغاز شده، حجاب «انتخابی آگاهانه و پایبندی به باورهای دینی» توصیف شده و نسبت به پیامدهای طرح ممنوعیت یا محدودیت استفاده از حجاب اسلامی در مدارس جمهوری آذربایجان برای حق آموزش، آزادی دین و برابری آموزشی هشدار داده شده است.

متن بیانیه جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی در محکومیت محدودسازی حق حجاب و نفی باورهای دینی دانش‌آموزان در جمهوری آذربایجان به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكُمْ أَذْنَىٰ أَنْ يَعْرِفْنَ فَلََّا يُؤْذَيْنَ»

(سوره احزاب، آیه ۵۹)

حجاب، انتخابی آگاهانه و پایبندی به باورهای دینی است؛ هیچ دختری نباید میان برخورداری از آموزش و حفظ هویت دینی خود مجبور به انتخاب شود.

در روزهایی که جوامع مختلف جهان بیش از هر زمان دیگری به گفت‌وگوی بین‌فرهنگی، احترام به باورهای دینی و پاسداشت حقوق بنیادین انسان‌ها نیازمندند، طرح موضوع ممنوعیت یا محدودیت استفاده از حجاب اسلامی در مدارس جمهوری آذربایجان، نگرانی‌هایی جدی درباره نسبت میان سیاست‌های آموزشی، آزادی دین و حق برخورداری برابر از آموزش ایجاد می‌کند.

جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی، با تأکید بر جایگاه والای حجاب در فرهنگ اسلامی و هویت دینی میلیون‌ها مسلمان، هرگونه سیاستی را که بدون ضرورت قانونی و توجیه متناسب، موجب محرومیت دانش‌آموزان محجبه از تحصیل یا تبعیض علیه آنان شود، مغایر با اصول عدالت آموزشی، احترام به باورها و فرهنگ و اعتقادات و ضرورت پاسداشت باورهای دینی می‌داند.

جمهوری آذربایجان، به‌عنوان کشوری با پیشینه تاریخی و فرهنگی عمیقاً متأثر از تمدن اسلامی و برخورداری از جمعیت مسلمان، پیوندهای دیرینه‌ای با میراث دینی منطقه دارد. بدیهی است که احترام به این میراث و توجه به حساسیت‌های دینی خانواده‌ها، می‌تواند در تقویت اعتماد عمومی، همبستگی اجتماعی و تحکیم پیوندهای فرهنگی میان ملت‌های مسلمان نقش مؤثری ایفا کند.

ما معتقدیم که مدرسه باید محیطی برای علم‌آموزی، رشد اخلاقی، شکوفایی استعدادها و تربیت نسل آینده باشد؛ نه فضایی که دانش‌آموز را میان ادامه تحصیل و پایبندی به باورهای دینی خود قرار دهد.

بر همین اساس، ضمن تأکید بر ضرورت بررسی دقیق مقررات و رویه‌های اجرایی مربوط به حجاب در مدارس جمهوری آذربایجان، مواضع و مطالبات خود را در محورها زیر اعلام می‌کنیم:

۱. درخواست بازنگری در سیاست‌های محدودکننده حجاب

از مسئولان جمهوری آذربایجان درخواست می‌کنیم با در نظر گرفتن حقوق دانش‌آموزان، جایگاه خانواده‌ها و اهمیت فرهنگ درصیانت از خانواده و سلامت جامعه، هرگونه مقررات محدودکننده حجاب را مورد بازنگری قرار دهند و از اتخاذ تصمیم‌هایی که به محرومیت تحصیلی، تحقیر یا تبعیض علیه دختران مسلمان منجر می‌شود، جلوگیری کنند.

۲. تأکید بر حق آموزش بدون تبعیض

برخورداری از آموزش، از حقوق اساسی کودکان و نوجوانان است. ضروری است اطمینان حاصل شود که هیچ دانش‌آموزی صرفاً به دلیل پوشش منطبق با باور دینی خود، از ورود به مدرسه، ادامه تحصیل یا برخورداری از فرصت‌های برابر آموزشی محروم نمی‌شود.

۳. دعوت به گفت‌وگوی سازنده با جامعه دینی

انتظار می‌رود مسئولان آموزشی و فرهنگی جمهوری آذربایجان، پیش از هرگونه تصمیم‌گیری در این زمینه، با علمای اسلامی، خانواده‌ها، کارشناسان حقوقی و نمایندگان نهادهای مدنی گفت‌وگو کنند و راهکارهایی متناسب با قوانین کشور و تعهدات حقوق بشری آن بیابند.

با توجه به پیوندهای تاریخی، فرهنگی، تمدنی و مردمی ایران و جمهوری آذربایجان، از وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی‌های دیپلماتیک کشور درخواست می‌کنیم موضوع را از مسیرهای قانونی و دیپلماتیک، با جدیت و در عین حال با رویکردی سازنده پیگیری کنند.

در این راستا، پیشنهادهای زیر مطرح می‌شود:

۱. پیگیری رسمی و دیپلماتیک موضوع: وزارت امور خارجه با بررسی مستندات و مقررات مربوط، از مجاری رسمی و گفت‌وگو با مسئولان جمهوری آذربایجان، نگرانی‌های مربوط به محدودیت احتمالی حجاب در مدارس و پیامدهای آن برای حق آموزش دختران را مطرح کند.

۲. درخواست شفاف‌سازی درباره مقررات آموزشی: از مسئولان جمهوری آذربایجان خواسته شود مقررات رسمی مربوط به پوشش دانش‌آموزان، دامنه اجرای آن و نحوه رسیدگی به اعتراض خانواده‌ها را به صورت شفاف اعلام کنند تا از شکل‌گیری برداشت‌های نادرست یا تشدید نگرانی‌های عمومی جلوگیری شود.

۳. استفاده از ظرفیت نهادهای بین‌المللی: در صورت احراز محدودیت‌های تبعیض‌آمیز، موضوع از طریق سازوکارهای مرتبط سازمان ملل متحد و نهادهای بین‌المللی حقوق بشر، در چارچوب تعهدات قانونی کشورها و با استناد به اسناد معتبر بین‌المللی، پیگیری شود.

۴. تقویت دیپلماسی فرهنگی و دینی: رایزنی با مراکز علمی، فرهنگی و دینی و استفاده از ظرفیت شخصیت‌های مورد احترام دو ملت، برای تبیین اهمیت احترام به باورهای دینی و جلوگیری از تبدیل یک مسئله آموزشی به عامل تنش میان ملت‌ها در دستور کار قرار گیرد.

۵. حمایت از گفت‌وگوی میان‌نخبگان و نهادهای مدنی: زمینه تعامل دانشگاهیان، حقوقدانان، اندیشمندان و فعالان فرهنگی ایران و جمهوری آذربایجان فراهم شود تا موضوع با تکیه بر مستندات حقوقی، ملاحظات اجتماعی و گفت‌وگوی سازنده بررسی شود.

۶. پیگیری حقوق دانش‌آموزان آسیب‌دیده: چنانچه محرومیت یا تبعیضی علیه دانش‌آموزان محجبه احراز شود، امکان پیگیری حقوقی و استفاده از سازوکارهای قانونی برای حمایت از حق تحصیل آنان مورد توجه قرار گیرد.

از مراجع عظام تقلید، علمای اعلام، ائمه جمعه و جماعات و شخصیت‌های برجسته دینی درخواست می‌کنیم با بررسی ابعاد شرعی، اخلاقی و اجتماعی این مسئله، موضع خود را درباره ضرورت پاسداشت کرامت دختران مسلمان و حق آنان برای برخورداری از آموزش همراه با حفظ باورهای دینی اعلام کنند.

بی‌تردید، تبیین مسئولانه جایگاه حجاب در فرهنگ اسلامی و حمایت از حقوق دینی و آموزشی زنان و دختران مسلمان، می‌تواند به افزایش آگاهی عمومی، تقویت همبستگی امت اسلامی و جلوگیری از عادی‌سازی تبعیض دینی کمک کند.

همچنین انتظار می‌رود علمای دینی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی، فرهنگی و ارتباطات فرامرزی خود، زمینه گفت‌وگو با شخصیت‌های دینی و اجتماعی جمهوری آذربایجان را فراهم آورند و برای حل مسالمت‌آمیز این مسئله تلاش کنند.

از احزاب، جمعیت‌های اسلامی، انجمن‌های دینی، تشکل‌های زنان، نهادهای مدنی، فعالان اجتماعی و شخصیت‌های مردمی جمهوری آذربایجان دعوت می‌کنیم با حفظ استقلال و رعایت قوانین کشور خود، نسبت به پیامدهای احتمالی محدودیت حجاب بر حقوق دانش‌آموزان و خانواده‌ها حساسیت نشان دهند.

از این نهادها انتظار می‌رود:

با بررسی دقیق مقررات و موارد اجرایی، اطلاعات مستند درباره وضعیت دانش‌آموزان محجبه گردآوری و منتشر کنند.

از مسیرهای قانونی و مدنی، مطالبات خانواده‌ها را به مسئولان آموزشی و تصمیم‌گیران منتقل کنند.

برای جلوگیری از محرومیت تحصیلی دختران مسلمان و تضمین برخورداری برابر آنان از آموزش تلاش کنند.

از ظرفیت گفت‌وگو، نشست‌های کارشناسی، بیانیه‌های مشترک و رایزنی با نهادهای مسئول برای یافتن راه‌حل‌های مسالمت‌آمیز بهره بگیرند.

میان دفاع از حقوق دینی و آموزشی شهروندان و ضرورت حفظ همبستگی اجتماعی و آرامش عمومی پیوند برقرار کنند.

ما بر این باوریم که دفاع از حق حجاب، در کنار احترام به حقوق دیگر شهروندان و پرهیز از هرگونه تنش‌آفرینی، می‌تواند زمینه‌ساز تقویت اعتماد

اجتماعی و احترام متقابل در جامعه باشد.

جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی تأکید می‌کند که دفاع از حق حجاب، دفاع از حق آموزش، کرامت انسانی، دفاع از باورهای دینی و مقابله با تبعیض است.

ما از مسئولان جمهوری آذربایجان انتظار داریم با رویکردی مبتنی بر گفت‌وگو، عدالت و احترام به باورهای دینی شهروندان، زمینه‌ای فراهم آورند که هیچ دختر مسلمانی برای برخورداری از حق تحصیل، ناگزیر به چشم‌پوشی از باورهای دینی خود نباشد.

همچنین از دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران، علما و مراجع عظام تقلید، احزاب و جمعیت‌های اسلامی و نهادهای مردمی جمهوری آذربایجان دعوت می‌کنیم با اقداماتی سنجیده، قانونی و مؤثر، برای صیانت از حقوق دانش‌آموزان و جلوگیری از تبعیض دینی تلاش کنند.

امیدواریم با همت مسئولان، اندیشمندان و نهادهای مردمی، این مسئله از مسیر تفاهم و احترام متقابل حل‌وفصل شود و پیوندهای تاریخی، فرهنگی و دینی دو ملت مسلمان ایران و جمهوری آذربایجان بیش از پیش استحکام یابد.

دکتر زهره الهیان

دبیرکل جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی